

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา มคอ. ๓
 รายวิชา ๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่
 Buddhism and Modern Science

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตขอนแก่น/บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์/สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

<p>๑. รหัสและรายชื่อบุคคล   ๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ (Buddhism and Modern Science)</p>
<p>๒. จำนวนหน่วยกิต   ๓ หน่วยกิต ๓ (๓-๐-๖)</p>
<p>๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา   พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา   วิชาเอก</p>
<p>๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน   อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.   อาจารย์ผู้สอน ๑) พระโสภณพัฒนบัณฑิต, รศ.ดร.   พธ.ด. (พุทธศาสนา)   ศศ.ม. (ปรัชญา)   พธ.บ. (ปรัชญา)   ๒) พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี, ดร.   พธ.ด. (ปรัชญา)   พธ.ม. (ปรัชญา)   พธ.บ. (พุทธศาสนา)   ๓) พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.   พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)   ศศ.ม.(พุทธศาสนศึกษา)   พ.ธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)</p>
<p>๕. ภาคการศึกษา/ชั้นเรียนปีที่   ภาคการศึกษาที่ ๑ /๒๕๖๕ ชั้นปีที่ ๑</p>

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในสรรพวิทยาการที่มีอยู่ในพระไตรปิฎกซึ่งมิใช่เรื่องราวทางศาสนา ๒. เพื่อให้สามารถประสานองค์ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่ต่าง ๆ กับองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกได้อย่างบูรณาการ ๓. เพื่อให้นิสิตมีแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยร่วมกับศาสตร์แขนงต่างๆ
<p>๒. จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>นิสิตบอกและอธิบายเนื้อหาหลัก เช่น หลักอริยสัจ ๔ หลักไตรลักษณ์ เป็นต้นได้ สามารถบูรณาการ หลักธรรมในพระพุทธศาสนากับปัญหาปัจจุบันได้วิเคราะห์และประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้ อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ปัญหาเชิงจริยธรรมสำหรับโลกในอนาคตได้และสามารถสังเคราะห์แนวคิดตะวันออก และตะวันตกได้อย่างเป็นระบบ</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาศาสตร์สมัยใหม่ บนฐานแนวคิดของพระพุทธศาสนา เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา การจัดการร่วมสมัย รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์สมัยใหม่ เพื่ออธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา</p>
---

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมง ต่อ ภาคการศึกษา (ทฤษฎี ๓๐ ชั่วโมง และ ปฏิบัติ ๑๘ ชั่วโมง)	อาจมีการสอนเสริม กรณีที่มีเวลาเรียนไม่ครบ	การเขียนรายงาน กำหนดให้นิสิตทำรายงาน ๑ เรื่อง/คน ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูล	๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาและแนะนำวิชาการแก่นิสิตผ่านตารางการให้คำปรึกษาหรือ เว็บไซต์คณะ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือ กิจกรรมของนิสิต
๑. M – Morality มีมารยาททางกายและวาจาที่เหมาะสมตามกาลเทศะ	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิริยามารยาททั้งทางกายและ วาจาที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การพูด เป็นต้น
๒. A – Awareness รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม	มีการส่งเสริมให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและ สังคมปัจจุบันในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
๓. H – Helpfulness มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อทำงานเผยแผ่ พระพุทธศาสนา โดยการให้ออกค่ายบัณฑิตอาสาพัฒนา ชุมชน
๔. A – Ability มีความสามารถในการแก้ปัญหา	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะในการแก้ปัญหาตนเองและ สังคม โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อนำไปสู่การคิด แก้ไขปัญหานั้นๆ ตามหลักพุทธธรรม

๕. C – Curiosity มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด	มีการส่งเสริมให้นิสิตแสวงหาความรู้รอบด้าน คิด สร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์สังเคราะห์และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
๖. H - Hospitality มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวม	มีการส่งเสริมให้นิสิตมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรม บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ เช่น กิจกรรมสังคม สงเคราะห์กิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ
๗. U – Universality มีโลกทัศน์กว้างไกล	มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนา และสังคม
๘. L – Leadership มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	มีการส่งเสริมให้นิสิตวางตนเป็นแบบอย่างด้านจิตใจและ ปัญญา
๙. A – Aspiration มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนให้ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม	มีการส่งเสริมให้นิสิตฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดย การบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรายวิชาต่างๆ

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทางปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓			
๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

๑) คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องพัฒนา

พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณในวิชาชีพนำหลักทางธรรมไป ประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมโดยมีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณสมบัตินิสิต (ตาม มคอ.๒ ข้อ ๒ และข้อ ๔) ดังนี้

(๒) มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาชีวิตตน และเพื่อนร่วม สังคมได้อย่างเหมาะสม ด้านการครองตน ครองคน ครองงาน

(๔) มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา และส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม

<p>๒) กลยุทธ์การสอน</p> <p>(๑) ใช้การสอนแบบบรรยายด้วยการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสให้นิสิตมีการตั้งคำถามและตอบ คำถาม เพื่อให้เห็นคุณค่าภายในจิตใจ วิสัยทัศน์ ความมีจิตอาสาและการอุทิศตน</p> <p>(๒) ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รวมถึงการเคารพสิทธิและการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีม ความมีจรรยาบรรณในการทำงานวิจัยสืบค้นองค์ความรู้ เป็นต้น</p> <p>(๓) กำหนดบทบาทสมมติการอภิปรายกลุ่ม และการจัดสัมมนา</p>
<p>๓) กลยุทธ์การประเมินผล</p> <p>(๑) ประเมินจากการมีวิจัยในการเข้าฟังบรรยาย การตรงต่อเวลา การทำงานเสร็จและการส่งงาน ตามกำหนด</p> <p>(๒) ประเมินจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นทีม การทำงานวิจัย และการเข้าร่วม กิจกรรมในการใช้องค์ความรู้ทางการศึกษาทำประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>(๓) ประเมินจากการรู้จักคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นองค์ความรู้ การแสดงทัศนคติ จากบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม และการเข้าร่วมการสัมมนา</p>
<p>๔.๒.๒ ความรู้(Knowledge)</p>
<p>๑) ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>จาก มคอ.๒ ได้กำหนดองค์ความรู้ของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้ในข้อ ๒ มีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>(๒) มีความใฝ่รู้ใฝ่คิดสร้างสรรค์ในงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และสามารถบูรณาการ องค์ความรู้ในพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้</p>
<p>๒) กลยุทธ์การสอน</p> <p>(๑) บรรยายหลักการทางทฤษฎี กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ ผ่าน ตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และการสังเคราะห์ด้วยตนเองผ่านการนำเสนองานการแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม เพื่อส่งเสริมให้คิดเป็นและใฝ่รู้</p> <p>(๒) การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ยึดติดกับการรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว แล้วให้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอองค์ความรู้ผ่านการสัมมนา อภิปราย</p> <p>(๓) ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการค้นคว้าองค์ความรู้ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่เป็นประเด็นสำคัญ กับรายวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นหัวข้อคุณิพนธ์</p> <p>(๔) การปรับองค์ความรู้ไปใช้ในงานวิจัยและงานสอนที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม</p>
<p>๓) กลยุทธ์การประเมิน</p> <p>(๑) การเขียนแสดงความคิดเห็น ทั้งในรูปบทความ และ Work Sheet การเขียนเชิงคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในประเด็นที่กำหนดให้</p> <p>(๒) การนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ การแสดงความคิดเห็น การ อภิปราย ที่เป็น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์</p> <p>(๓) การนำความรู้ไปปรับใช้ให้สัมพันธ์กับการสัมมนา พัฒนาการ และศาสตร์สมัยใหม่</p>

<p>๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)</p>
<p>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา   จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้ใน ข้อ ๔ มีคำขยายความไว้ดังนี้   (๔) สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่</p>
<p>๒) กลยุทธ์การสอน   (๑) การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ แล้วให้นิสิตวิจัยให้เห็นถึงสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขที่ควรจะเป็นซึ่งเป็นแนวทางที่เกิดจากการคิด การสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางวิชาการด้วยตนเอง   (๒) การเขียนบรรยายผลจากการศึกษาค้นคว้าและวิจัยประเด็นการเรียนรู้ในรูปแบบของบทความ และหรือในรูปแบบของงานวิจัย   (๓) การนำเสนอประเด็นการเรียนรู้ที่ตนเองได้รับมอบหมายต่อประชาคมเพื่อนร่วมห้องเรียนเพื่อเป็นการอภิปรายกลุ่ม</p>
<p>๓) กลยุทธ์การประเมิน   (๑) ประเมินจากการแสดงออกทางกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา   (๒) ประเมินจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย   (๓) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน   (๔) ประเมินจากการอธิบาย การถาม และการตอบคำถาม   (๕) ประเมินจากการโต้ตอบ การแสดงความคิดเห็น การสื่อสารกับผู้อื่น   (๖) ประเมินจากการอภิปรายกลุ่ม</p>
<p>๔.๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ   (Interpersonal Skill and Responsibilities)</p>
<p>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ   จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้มีเพียงหนึ่งข้อในทั้งหมด ๕ ข้อ คือ ข้อ ๑ ดังนี้   (๑) มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา</p>
<p>๒) กลยุทธ์การสอน   (๑) การมอบหมายงานกลุ่ม เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน   (๒) การมอบหมายหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม แล้วใช้งานเป็นการสร้างการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ในกลุ่มยอมรับความคิดเห็นและการตัดสินใจของกลุ่ม   (๓) มอบหมายให้แต่ละกลุ่มงานเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กิจกรรมของสโมสร ชมรมนิสิต และกิจกรรมของชุมชน ในนามกลุ่ม หรือในนามรุ่น อย่างน้อย ๑ ครั้ง</p>

<p>(๔) มอบหมายหน้าที่การติดต่อประสานงานกับศูนย์บัณฑิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกี่ยวกับประกาศ แบบฟอร์มต่างๆ ติดต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร - เกี่ยวกับการเสนอขอความดีพิมพ์ในวารสาร การเสนองานวิจัยเพื่อขออนุมัติอาจารย์ที่ ปรีक्षा และอาจารย์ผู้สอน - เกี่ยวกับการติดต่อวิทยากรในการบรรยายในประเด็นที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ตาม มคอ.๓ ในนามตัวแทนของรุ่น หรือ ตัวแทนของห้องเรียน
<p>๓) กลยุทธ์การประเมิน</p> <p>(๑) ประเมินจากการสังเกตจากการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้าน ระหว่างกิจกรรมการเรียน การสอน เช่น พฤติกรรมด้านความสนใจ การตั้งใจ และการพัฒนาตนเอง</p> <p>(๒) ประเมินจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีรวมถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>(๓) ประเมินจากพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียน งานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอ ผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม</p>
<p>๔.๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)</p>
<p>๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>จาก มคอ.๒ ได้กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบของรายวิชาที่ต้องได้รับไว้มีเพียงหนึ่งข้อในทั้งหมด ๓ ข้อ คือ ข้อ ๒ ดังนี้</p> <p>(๒) สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อสารกับกลุ่ม บุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๒) กลยุทธ์การสอน</p> <p>(๑) นำเสนอประเด็นการสัมมนาเพื่อเป็นการฝึกนิสิต ทั้งด้านการวิเคราะห์การวิจารณ์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการค้นคว้าและเสนองานทั้งเป็นภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ</p> <p>(๒) นำเสนองานด้วยการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ ทั้งที่ทำด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น</p> <p>(๓) มีการวิเคราะห์ปัญหาทางปรัชญาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย</p> <p>(๔) มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิจัย แล้วนำมาร่วมกันวิเคราะห์ วิวิจารณ์ การ อภิปรายเป็นองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนงานการเขียนบทความ การทำสารนิพนธ์ และการเขียน งานวิจัย ไว้เป็นรูปเล่ม</p>
<p>๓) กลยุทธ์การประเมิน</p> <p>การประเมินทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยวิธี</p>

- ๑) ประเมินผ่านการทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์ วิเคราะห์ผ่านประเด็นศึกษาใน สถานการณ์สังคมใน
ขณะนั้น
- ๒) ความสำเร็จของการทำงานวิจัย เริ่มต้นจากการรู้จักกำหนดประเด็นการศึกษาวิจัย ขั้นตอนการเขียนรายงาน
ผลการศึกษา และการนำเสนอผลงานวิจัยในประชาคมห้องเรียน
- ๓) จากการสังเคราะห์ปัญหาเป็นองค์ความรู้สู่การเขียนบทความ เป็นต้น อย่างน้อย ๑ ชิ้นงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน/บรรยาย
๑	๑. แนะนำแผนการเรียนการสอน ๒. สำนวณกระแสแนวคิดพุทธศาสนากับ วิวัฒนาการสมัยใหม่	๓	- แนะนำรายวิชาและ แผนการเรียนการสอน - แนะนำวัตถุประสงค์ - แนะนำเกณฑ์ประเมิน	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๒	ฟังบรรยายการบูรณาการ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ (แผ่นที่ ๑) โดย พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีมจร.	๓	- ฟังคำบรรยาย - บันทึกคำสำคัญ - บันทึกประเด็นสำคัญ	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๓	ฟังบรรยายการบูรณาการ พระพุทธศาสนากับศาสตร์ สมัยใหม่ (แผ่นที่ ๒) โดย พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีมจร.	๓	- ฟังคำบรรยาย - บันทึกคำสำคัญ - บันทึกประเด็นสำคัญ	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๔	พระไตรปิฎกกับศาสตร์สมัยใหม่	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง	- พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร , รศ.ดร.

			<p>ความเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ความรู้ 	
๕	วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง <p>ความเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ความรู้ 	- พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร , รศ.ดร.
๖	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่: พุทธที่ศนะร่วมสมัย	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง <p>ความเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ความรู้ 	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสสนวิภาณี,ดร.
๗	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่กับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง <p>ความเห็น</p>	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.

			<ul style="list-style-type: none"> - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ความรู้ 	
๘	พระพุทธศาสนากับวิทยาการ การแพทย์-พยาบาลศาสตร์- สาธารณสุขศาสตร์-ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสมุนไพร	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้ 	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี,ดร.
๙	การดูแลผู้สูงอายุในชุมชนและจิต บำบัดตามแนวพระพุทธศาสนา	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้ 	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๑๐	กฎหมาย-รัฐศาสตร์ (การเมืองการ ปกครอง) -รัฐประศาสนศาสตร์	๓	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ 	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี,ดร.

			- การสังเคราะห์องค์ความรู้	
๑๑	การนำศาสตร์สมัยใหม่ ผสมผสานหลักพุทธธรรม - การตลาด - การจัดการ - เศรษฐศาสตร์	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๑๒	พระพุทธศาสนา กับมนุษยศาสตร์ / สังคมศาสตร์	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี,ดร.
๑๓	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.

			- การสังเคราะห์องค์ความรู้	
๑๔	หลักธรรมสำคัญ ในพระไตรปิฎก กับศาสตร์สมัยใหม่	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้	-พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี,ดร.
๑๕	พระพุทธศาสนา : นิเวศวิทยา	๓	- บรรยาย - Power Point - ชักถามข้อสงสัย - ศึกษากรณีศึกษา - การวิเคราะห์/ สังเคราะห์ - อภิปราย/แสดง ความเห็น - ชักถาม/วิเคราะห์ - การสังเคราะห์องค์ ความรู้	- พระโสภณพัฒนบัณฑิต , รศ.ดร.
๑๖	สรุปการสัมมนา สอบปลายภาค	๓	สอบด้วยระบบ E-Testing	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
๑	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๖, ๒.๖, ๓.๒	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑ สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒ สอบปลายภาค	๔ ๘ ๑๒ ๑๖	๕% ๒๐ % ๕% ๔๐ %
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๖, ๒.๖, ๓.๒, ๔.๑, ๔.๖, ๕.๓, ๕.๔	วิเคราะห์กรณีการศึกษา ค้นคว้า กาเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ ส่งงานตามที่ร่วม มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐ %
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. หนังสืออ่านเสริมและอ่านประกอบ

ชนิษฐา จิตชินะกุล, ผศ. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์, ๒๕๔๕.

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์. สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, ๒๕๒๕.

ชม ภูมิภาค, รศ. การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ เล่ม ๑-๓. กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๑.

ชัยพฤกษ์ เพ็ญวิจิตรง. พุทธศาสตร์กับวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๓๙.

_____. ศาสตร์แห่งจักรวาล เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : บริษัท เคล็ดไทย, ๒๕๔๒.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙.

เดวิด คินส์ลีย์. นิเวศวิทยากับศาสนา. สภาธรรม ศุภมันตรา แปล. กรุงเทพฯ : บริษัท แปลนพรีนติ้ง จำกัด, ๒๕๕๑.

ทินพันธุ์ นาคะตะ, ศ.ดร. พุทธธรรมกับวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : หจก.สหยาบปลือกและการพิมพ์, ๒๕๔๒.

_____. พระพุทธศาสนากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๙.

บุญทัน ดอกไธสง, ดร. การบริหารเชิงพุทธ (กระบวนการทางพฤติกรรม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๘.

บุญศักดิ์ แสงระวี. วัฒนาการของสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทตาดตา พับลิเคชั่น, ๒๕๔๘.

ปัญญานันโท. พระพุทธะกับวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พรมายด์, ๒๕๕๑.

- พร รัตนสุวรรณ. พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิญญูญาณ, ๒๕๓๖.
- พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรดร ธีรธมโม). รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พระเทพเวที (ประยูรช ญัตโต). พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๖.
- _____. มหาวิทยาลัยกับงานวิจัยทางพระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). การแพทย์แนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๑.
- _____. ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๔๒.
- _____. ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๔๒.
- _____. ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๔๓.
- _____. ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก หมวดสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๔๓.
- _____. นิติศาสตร์แนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๙.
- _____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- _____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- _____. พุทธวิธีการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙.
- _____. พุทธศาสนกับการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๔๒.
- _____. รัฐศาสตร์เพื่อชาติและรัฐศาสตร์เพื่อโลก. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๗.
- _____. ศิลปศาสตร์แนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๑.
- _____. เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๘.
- _____. สลายความขัดแย้ง-นิติศาสตร์-รัฐศาสตร์-เศรษฐศาสตร์ แนวพุทธ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๖.
- _____. สุขภาวะองค์กรรวมแนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๑.
- พระธรรมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม). งานวิจัยการศึกษาเชิงวิเคราะห์พระคาถาธรรมบท. นครปฐม : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พระราชธรรมนิเทศ (ระบบ ฐิตญาโณ). ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต). **พุทธทัศน์ร่วมสมัย (Contemporary Buddhist Vision)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระอาจารย์มหาบุญมี มาลาวิชโร. **พุทธบริหาร: สู้อยอดนักบริหารผู้ทรงภูมิ ที่ลูกน้องรักและเทิดทูนอย่างจริงใจ**. กรุงเทพฯ : บริษัท ธิงค์ บียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๓.

พระอุตรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ). **ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในอินเดีย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

_____ และ รศ.ดร.จำลอง สารพัดนึก. **พจนานุกรม บาลี-ไทย สำหรับนักศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๓๓๘.

พัฒนา เพ็งผลา. **ประวัติวรรณคดีบาลี**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๘.

ภัทรพร สิริกาญจน (บรรณาธิการ). **ความรู้พื้นฐานทางศาสนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕.

ระวี ภาวิไล,ศ.ดร. **โลกทัศน์ ชีวทัศน์ เปรียบเทียบวิทยาศาสตร์กับพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๓.

ว.วชิรเมธี. **ธัมมิกประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๐.

_____ . **ธัมมิกเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๐.

_____ . **DNA ทางวิญญาณ การเวียนว่ายตายเกิดตามหลักพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด(มหาชน), ๒๕๔๕.

_____ . **สันติมรรคา เพื่อสันติประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิมุตตาลัย, ๒๕๕๓.

วิศิษฐ์ ศรีพิบูลย์. **มหัศจรรย์แห่งควอนตัมกับพลังจิตใต้สำนึก**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บานานาสวีท, ๒๕๕๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖.

_____ . **พจนานุกรม ศัพท์ศาสนาสากล อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : บริษัทบอล พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๒.

สมัคร บุรวาาศ. **พุทธปรัชญา : มองพุทธศาสนาด้วยทรรศนะทางด้วยวิทยาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศยาม, ๒๕๔๔.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. **รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ กราฟิการ์ต , ๒๕๒๖.

อำนาจ เจริญศิลป์, ผศ. **วิทยาศาสตร์กับศาสนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งแสง, ๒๕๔๕.

Erricker, Clive. **Buddhism**. Illinois : NTV/ Contemporary Publishing, 1995.

Grim, George. **The Doctrine of The Buddha: The Religion of Reason and Meditation**. Delhi: Motilal Banarsidass, 1982.

Herold, A. Ferdinand. **The Life of Buddha**. tr. from the French by Paul C.Blum. Fifteen Printing. Tokyo : Charles E.Tuttle Company, Inc., 1990.

Honer, I.B. **Woman Under Primitive Buddhism**. Delhi: Motilal Banarsidass Publishers Private Limited, 1990.

- Jayasuriya, W.F., Dr. **The Psychology and Philosophy of Buddhism**. 2nd ed. Malaysia: Buddhist Missionary Society, 1976.
- Kalupahana, David J. **A History of Buddhist Philosophy: Continuities and Discontinuities**. USA.: University of Hawaii Press, 1992.
- Murti, T.R.V. **The Central Philosophy of Buddhism: A Study of Madhyamika System**. New Delhi: Munshiram Manoharlal Publishers Pvt.Ltd., 1998.
- Ñānamoli, Bhikkhu. **The Life of the Buddha According to the Pali Canon**. Third Edition. Sri Lanka : Karunatne & Son Ltd., 1992.
- Narada. **The Buddha and His Teachings**. Fourth Edition. Malaysia : Buddhist Missionary Society, 1988.
- Nelson, Water Henry. **Buddha : His life and His teachings**. Originally published : Gautama Buddha. London : Luzac Oriental. Printed in the United States of America, 1996.
- Potter, H. Karl. **Encyclopedia of Indian Phillosophies**. Volume VIII. Buddhist Phillosophy from 100 to 350 A.D. Delhi : Motilal Banarsidass, 1999.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

๑. การประเมินจากการสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
๒. การประเมินจากแบบประเมินของมหาวิทยาลัย
๓. ข้อเสนอแนะจากเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำช่องทางสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน อาจารย์ผู้สอนได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

๑. การประเมินการสอนโดยนิสิต
๒. ผลการสอบ
๓. การทบทวนผลประเมินการเรียนรู้
๔. นิสิตแสดงความพึงพอใจจากแบบประเมินที่อาจารย์กับนิสิตเห็นชอบร่วมกัน

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

๑. การสัมมนาควรเน้นให้นิสิตได้คิดและดำเนินการด้วยตัวของนิสิตเอง
๒. อาจารย์เป็นเพียงพี่เลี้ยงของการสัมมนา

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในรายวิชา ดังนี้

๑. การทวนสอบการให้คะแนนจากกลุ่มการตรวจผลงานของนิสิต โดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

๒. มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนการปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมินและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

๑. ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ ๒. เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจาก งานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระโสภณพัฒนบัณฑิต,รศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหามิตร ฐิตปณฺโญ,รศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รับรายงาน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕